

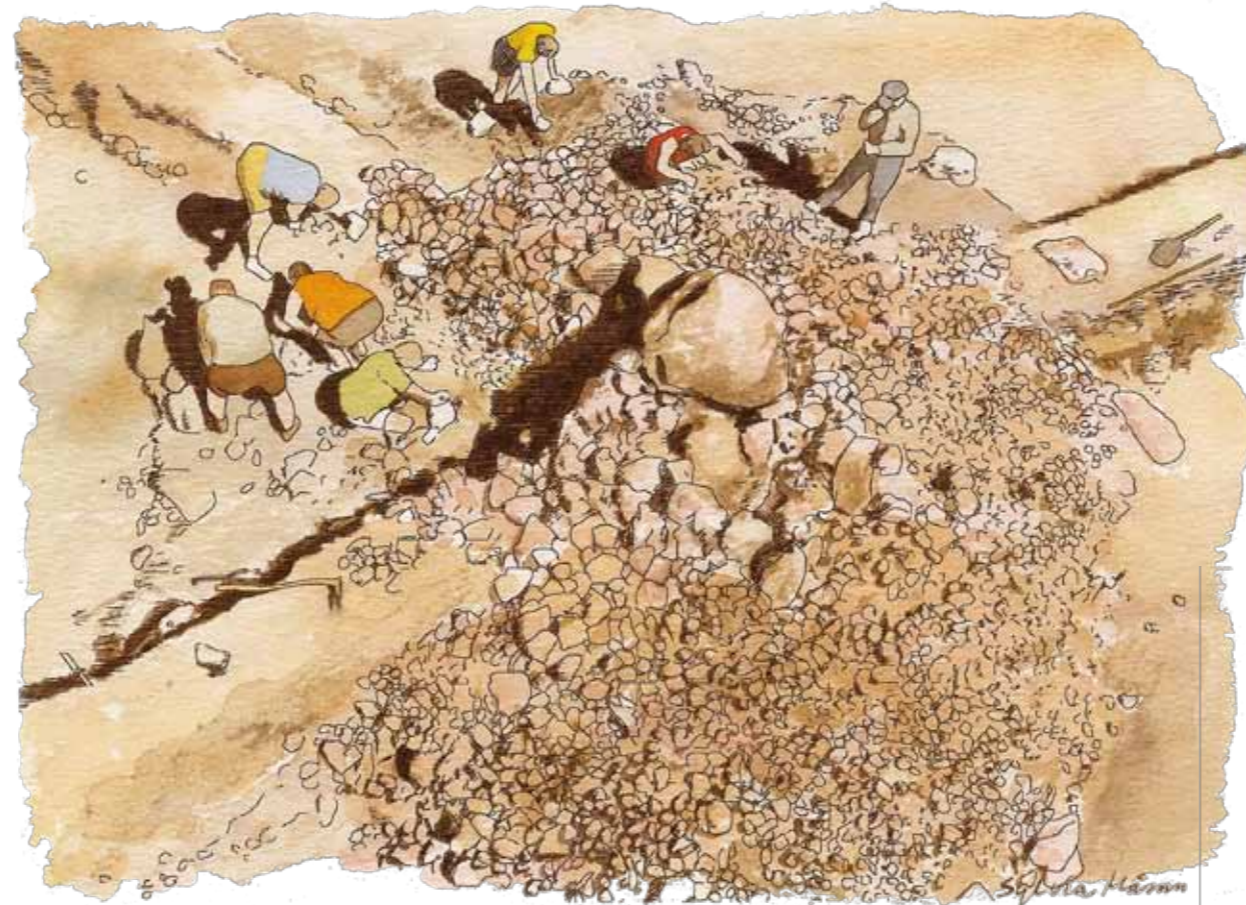
Kulturlandskapet under järnåldern

Redan på 500-talet, 300 år före vikingatiden, fanns det bönder på Sollerön. De fällde skog och röjde sten som lades i små rösen. Under 600-700-talet odlade de korn och humle/hampa. Här fanns gödslade åkrar med karaktäristiska och kvävefodrande ogräs, som t ex mållor, nejlikeväxter och korgblommiga växter. Runt åkrarna fanns troligen ängs- och betesmark med gräs och halvgräs samt hallon och smultron.

År 1999 undersöktes ett plant åkergräde strax ovanför gravfältet. Där fanns indikationer på att det legat en gård under järnåldern. Men det visade sig vara fel och istället inriktades undersökningen på ett stort röse som låg mitt i undersökningsytan och som kunde vara en grav. Även detta var en missräkning, då det visade sig vara ett odlingsröse, men jordlagren under röset ruvade på information om det omgivande kulturlandskapet under järnåldern.

När stenarna lyftes bort upptäcktes en stor grävd grop under röset. Gropen var 0,8 m djup och ca 8 m i diameter. I den fuktiga gyttjan i gropens botten fanns bevarade växtdelar och pollen som avslöjade vad som växte i omgivningarna från tiden innan röset anlades.

Kanske grävdes den stora gropen för att komma åt den fina mjålan. Den kan ha använts till att klina väggar och eldstäder i en nybyggd gård i närheten. Hushållsavfall i form av ben och fiskfjäll i gropen och några omgivande små eldstäder tyder också på

att det legat en gård i närheten. Under 600-700-talet var gropen ett sumpigt vattenhål som successivt växte igen.

Under vikingatiden, 800-1000-talet, utökades åkerarealen och ängsbruket intensifierades. Många av de små odlingsrösen röjdes bort och mycket sten kastades i den fuktiga gropen som då i stället blev ett odlingsröse. Förutom korn odlades då även lite vete/havre och råg, men inte humle/hampa. Åkrar och ängar var troligen omslutna av en hägnad mot betesmark och skog.

Sollerö socken, fornlämning RAÄ 110

Illustrationer: Sylvia Måsan
Illustration tidsaxel: Daniels Sven Olsson
Text och layout: Dalarnas museum 2011

Grästarr ett tubbildande halvgräs som trivs på fuktig ängsmark och i diken

Svinmålla ettårig, kvävekrävande och det vanligaste åkerogräset under järnåldern

Im Heimatmuseum gibt es ein kostenloses Heft mit diesem Text auf deutsch, Schild 13.

A free booklet with this text in English can be found at the homestead museum, sign 13.

